

« Wil de echte auteur nu opstaan ? » - Barbara Persyn

Niet iedereen kan zich zomaar coauteur noemen. Enkel zij die een **wezenlijke bijdrage** leveren aan het originele werk worden in principe als auteur aangeduid.

Een auteur is steeds een **natuurlijke persoon**¹ die een werk creëert dat voldoende **origineel** is en een concrete **vorm** heeft.

Originaliteit : het werk moet de persoonlijke stempel van de auteur dragen en de uitdrukking zijn van zijn intellectuele inspanning.

Vorm : geen auteursrechtelijke bescherming voor ideeën, stijlen, concepten, theorieën enz. Het idee moet reeds 'veruitwendigd' zijn.

De wet schrijft een **weerlegbaar vermoeden van auteurschap** voor: iedereen wiens naam of letterwoord als dusdanig op het werk vermeld staat, wordt vermoed de auteur ervan te zijn.² Dit vermoeden geldt enkel wanneer de persoon wiens naam op het werk vermeld staat als auteur kan worden beschouwd en dus een inspanning en bijdrage heeft geleverd die auteursrechtelijke bescherming geniet.³

- ➔ Basis BBQ: Rb. Antwerpen 30 juni 2011, IR DI 2011, 365-368: « Het vermoeden van auteurschap kan worden weerlegd door diegene die beweert zelf de auteur of coauteur te zijn van het werk. »
- ➔ TGI Paris 13 octobre 2016: « Le seul fait d'avoir son nom indiqué au générique n'est en aucun cas une preuve de la qualité d'auteur qui s'apprécie in concreto au vu des explications et des éléments produits au débat. »

Het moet gaan om een **creatieve en persoonlijke bijdrage** die auteursrechtelijke bescherming geniet.

- ➔ Basis BBQ: Rb. Antwerpen 30 juni 2011, IR DI 2011, 365-368: "De minimale grammaticale en redactionele aanpassingen maken een medewerker niet tot auteur of coauteur van het boek. De beperkte inbreng voldoet immers niet aan de vereiste van originaliteit."

Wanneer meerdere personen hebben meegewerkt aan de totstandkoming van een werk zal men in concreto moeten nagaan wie dergelijke bijdrage heeft geleverd.⁴

Voor audiovisuele werken geldt een **wettelijk vermoeden van coauteurschap**.⁵

- > Onweerlegbaar vermoeden voor de hoofdregisseur
- > Weerlegbaar vermoeden voor vijf coauteurs
 - de scenarioschrijver
 - de bewerker

¹ Artikel XI.170, lid 1 WER.

² Artikel XI.170, lid 2 WER.

³ Rb. Antwerpen 30 juni 2011, RABG 2011/18, 1287 met noot C. VAN LEENHOVE en IRDI 2011, 365.

⁴ D. VOORHOOF, K. VAN DER PERRE en E. LIEVENS, *Handboek Auteursrecht*, Academia Press, 2014, 58.

⁵ Artikel XI.179 WER.

- de tekstschrijver
- de grafische ontwerper van animatiewerken of van animatiesequenties in een audiovisueel werk die een belangrijk deel van dat werk uitmaken
- de auteur van muziekwerken met of zonder woorden die speciaal gemaakt zijn voor het audiovisueel werk.

- > Natuurlijke personen die tot het werk hebben bijgedragen
- > Auteurs van het oorspronkelijke werk

In de praktijk ontstaan veel discussies omtrent personen die tot het werk hebben bijgedragen. Wat met monteur, cameraman, producent, eindredacteur, researcher, showrunner-producer? Zij worden enkel erkend als auteur in de mate dat hun bijdragen voldoende **origineel en substantieel** zijn. Niet eender welke bijdrage voldoet. Hij moet kunnen aantonen dat de betreffende bijdrage het wezen van het audiovisueel werk als geheel heeft bepaald en dat hij rechtstreeks betrokken was bij de creatie van het werk.⁶ Dat laatste is belangrijk, enkel zij die hebben deelgenomen aan de schepping van het audiovisuele werk in zijn geheel kunnen immers als coauteurs van dat werk worden beschouwd.⁷

Zij die op een puur **technische manier** bijdragen tot het audiovisuele werk kunnen niet als auteur worden aanzien. Hun bijdrage tot het werk is bijgevolg niet beschermd door het auteursrecht. Een bijdrage dient immers voldoende origineel te zijn, wil het auteursrechtelijke bescherming genieten.⁸

➔ TGI Paris 13 octobre 2016 : *Les journalistes reporters d'images, réalisateurs et chefs opérateurs, exerçant l'une ou l'autre de ces fonctions selon les projets sur lesquels ils travaillent et le rôle qui leur est assigné (en tant que chef opérateur, ils sont chargés de la qualité de l'image au cours d'un tournage, de choisir l'éclairage, ou encore le cadrage des plans) ne peuvent pas être considéré comme coauteur de l'œuvre audiovisuelle.*

-> « En l'espèce, monsieur X ne donne aucun élément sur son apport créatif, n'explicite aucunement en quoi sa participation aux images reflète l'empreinte de sa personnalité. »

Wat met conceptrechten ?

Een auteur kan conceptrechten krijgen voor een audiovisueel fictiewerk wanneer hij de auteur van de (literaire en/of grafische) bijbel is. De beheervennootschappen volgen hiervoor de definitie die destijds met de VRT opgenomen werd in de richtlijn 'Voor een billijke verdeling van auteursrechten'. Een concept wordt gezien als:

"De beschrijving van de opzet van een tv-serie waarin idee, thema, genre, arena, de hoofdpersonages en hun evolutie, stijl, aantal en lengte van de afleveringen en mogelijke verhaallijnen worden aangegeven. Het concept wordt beschreven in de 'bijbel'. In het geval van een langlopende televisieserie kan het originele concept jaarlijks worden bijgestuurd. (Personages / nieuwe verhaalevoluties / ...). Het valt te verdedigen om bij het bepalen van het conceptaandeel daar ook rekening mee te houden. In dat geval zou er een onveranderlijk deel voorbehouden blijven voor het originele concept en een telkens aan te passen deel voor substantiële wijzigingen op het vlak van verhaal- en karakterevolutie."

⁶ J. BLOMME en I. HENDRIX, "De wet van 30 juni 1997 en het auteursrecht op audiovisuele werken", A&M 1996/1, 15.

⁷ F. DE VISSCHER en B. MICHAUX, *Précis du droit d'auteur et droits voisins*, Brussel, Bruylant, XII, 2000, 211.

⁸ A. BERENBOOM, "Les dispositions sur le droit d'auteur dans l'audiovisuel en Belgique", in *De Belgische auteurswet - Artikelsgewijze commentaar*, Brussel, Larcier, 2012, 98.